

Universitätsbibliothek Paderborn

Historiae Ecclesiasticae Pars ...

HISTORIAE EC||CLESIASTICAE PARS || PRIMA, QVA CONTI-||NENTVR ||
Eusebij cognomento Pamphili Cæsareæ Palæ-||stinæ Episcopi lib. 10.||
Eiusdem de vita Constantini magni lib. 4.|| Oratio Constantini magni ad
sanctoru[m] cœtu[m].|| Oratio eiusdem Eusebij in laudem Constanti-||ni
magni ad trigesimum ...

Christopherson, John

[Köln], 1569

Descriptio vexilli instar crucem fabricati, quod nunc Romani labarum
appellant. Cap. XXV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29861

EVSEBII DE VITA

sum diu multumq; de eo cogitantem oppressit nox. Ibi ei dormienti Christum Dei cum signo in celo monstrato visum esse, præcipisseque, vt exemplari ad imitationem illius signi, quod in cælo apparuerat fabricato, eo tanquam præsidio in præliis cum hostibus committendis vteretur.

Crucis effigiei fabricatio.

CAP. XXIII.

Ille, simulatque dies illuxit, surgens, primum arcanum illud visum amicis exponit: deinde artificibus, qui aurum & lapides præciosos affabrè sculperè norant, accersitis, medio inter illos loco assidet, verbis signi describit effigiem, eam auro & lapidibus præciosis imitatione adumbrare mandat. Quam quidem effigiem contigit, vt nos oculis olim contemplaremur: Ipse enim imperator, Deo illud largiente, eam nobis ostendere dignatus est.

Descriptio vexilli instar crucem fabricati, quod nunc Romani labarum appellant.

CAP. XXV.

ERat autem tali figura fabricata. Hastile oblongum erectumque auro vndique obductum fuit, quod cornu habuit transuersum ad formam crucis constructum. Supra in fastigio: ipsius operis corona affixa, lapidibus præciosis, & auro politè circumtexta. In ea salutaris appellationis seruatoris nota inscripta, duobus solum expressa elementis: id est duabus primis literis nominis Christi (erat enim litera ξ in ipso medio literæ χ curiose & subtiliter inserta) quæ totum Christi nomen perspicue significauit. Quas quidem literas deinceps semper imperator in galea gestare consuevit. Ad cornu illius particulæ, quæ ex transuerso erat per hastile traiecta, velamen quoddam pertenuè appensum adhæsit, regalis videlicet & magnifica textura, mirabili varietate lapidum præciosorum artificiose coniunctum, lucisque suæ claritate pulchre resplendescentium depicta, & multo auro intertexta, quæ dici non potest, quan-

quantam spectatoribus ob suam pulchritudinem excitavit admirationem: Istud igitur velamē ad cornu affixum, longitudinis latitudinisq; crucis mensuram penitus exequavit. Oblongum vero & erectum hastile in sublimi appensum, cuius pars inferior versus basim longius ducta fuit, sub ipsum crucis insigne ad texturæ discurrentis simbras, auream pii imperatoris pariter ac liberorū suorum effigiem, ad pectus vsque concinnè descriptam continuit. Isto igitur salutari signo imperator, tanquam hostilis cuiusque & infestæ violētæ propugnaculo, semper usus est. Cuius expressæ similitudines mandavit, ut uniuersum exercitum perpetuo antecederent.

*Quomodo Constantinus Christianorum mysteriis instructus,
sacris literis operam dederit.*
CAP. XXVI.

Verum ista paulò post acciderunt. Tempore autem suprâ commemorato, Constantinus admiranda illa visione obtupefactus, nullum alium deum, quàm qui ipsi apparuisset, colendum esse statuēs, sacerdotes & professores religionis & verbo illius initiatos abcessit. Quis esset deus ille, sciscitatur, quid etiam sibi vellet visio illa, quæ de signo fuisset ipsi patefacta. Hi hunc deum respondent Dei vnus ac solius vnigenitum filium esse, signum autem quod apparuerat, immortalitatis notam esse, trophæumq; victoriæ illius de morte reportatæ, quæ olim, cum in terra versabatur, fuisset assecutus. Causas etiam docent eius aduentus accuratamq; illius inter homines œconomia rationem ei suggerunt. His rationibus quanquam probè erudiebatur, ille quidem, visionis tamen ipsius oculis subiectæ adhuc tenebatur admiratione. Atque tandem vbi cœleste visum cum sacerdotum interpretatione contulerat, animo confirmatus fuit: pro certo persuasus earum rerum cognitionem sibi diuinitus oblatam esse, ac propterea in diuinam sacrarum literarum lectionem iam omni cura & cogitatione incumbere secum decreuit. Itaque primum Dei sacerdotibus sibi, tanquam assessoribus ascitis, statuit

Gg 4 deum,